

Vår dato
05.09.2006

Vår referanse
2006/01753-3

Vår saksbehandler
Ingrid Nøstberg/33 34 40 91

Deres dato
06.06.2006

Deres referanse

Helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Høring - NOU 2006:5 Norsk helsearkiv - siste stopp for pasientjournalene

Vi viser til brev av 06.06.06.

Fylkesarkivet for Vestfold har med stor interesse lest Helsearkivutvalgets rapport om spesialisthelsetjenestens arkiver og forslag til depotløsning. Det er positivt at det omsider kommer en anbefaling om depotløsning, etter den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten i 2002. Vår erfaring er at det er stort behov for å sikre det eldre arkivmaterialet i denne typen institusjoner. Fylkesarkivet som arkivdepot for Vestfold fylkeskommune hadde påbegynt et avleveringsarbeid før den statlige overtakelsen, både fra psykiatrien, de somatiske sykehusene og andre helseinstitusjoner i fylkeskommunalt eie. Dette arbeidet stanset opp ved departementets innføring av avleveringsstopp 02.01.02.

Vi er glade for utvalgets grunnleggende syn om at bevaring av arkivmaterialet fra spesialisthelsetjenesten er av stor betydning som dokumentasjon av samfunnsutviklingen generelt. Bevaringen skjer ikke bare med hensyn til medisinsk forskning, men i et større helsehistorisk perspektiv.

Vi har i våre kommentarer konsentrert oss om de aspektene som berører oss som fylkeskommunal depotinstitusjon og det faktum at spesialisthelsetjenesten fram til 02.01.2002 i hovedsak var et fylkeskommunalt ansvar. Vi kommenterer derfor ikke de spørsmålene som går mer på retningslinjer og rutiner i forbindelse med avlevering til statlig depot.

Vi har følgende kommentarer:

- **Utvalgets sammensetning:** Vi registrerer at det ikke har vært representanter fra fylkeskommunene i utvalget. Det ser heller ikke ut til at representanter fra fylkeskommunene har deltatt blant eksterne møtedeltagere (s. 12). Vi synes dette er uheldig, i og med fylkeskommunene var eiere av de fleste institusjonene fram til den statlige overtakelsen.
- **Eiendomsoverføring:** Utvalget legger til grunn for sine vurderinger at staten ved overtakelsen av spesialisthelsetjenesten også overtok eiendomsretten til og forvaltningsansvaret for arkivmaterialet som befant seg i virksomheten forut for overtakelsen (s.14). Dette bryter etter vårt syn med arkivlovens hovedprinsipp om at depotansvaret følger proveniensen. Vi går imidlertid ut fra at det er arkivlovens § 10 som kommer til anvendelse når staten nå tar hånd om materiale av fylkeskommunal og kommunal proveniens. Vi synes imidlertid det hadde vært på sin plass med en større redegjørelse for hjemmelsgrunnet for dette i rapporten. Vi forutsetter at den skiftende kommunale proveniensen og forvaltningshistorien vil bli ivaretatt på en best mulig måte i den foreslåtte modellen.
- **Mandatet:** Utvalget har i denne omgang utredet Fase 1. Det legges imidlertid også opp til en Fase 2, bestående av primærhelsetjenesten og øvrig autorisert helsepersonell. Vi ser det som naturlig at tannhelsetjenesten, som pr. i dag er et fylkeskommunalt ansvar, også vurderes i Fase 2. I og med at Norsk Helsearkiv opprettes for å bevare viktig dokumentasjon i et helsehistorisk nasjonalt

perspektiv, hører en vurdering av tannhelsetjenesten naturlig hjemme i denne sammenheng.

- Avlevering av sakarkiv til Arkiverket: Vi forutsetter at utvalget her mener alt administrativt arkiv (alt arkivverdig materiale unntatt pasientarkivene), og ikke bare sakarkivene.

Prinsipielt mener vi det er uheldig å splitte et arkiv på ulike depotinstitusjoner. Det strider mot alminnelige arkivfaglige prinsipper. Proveniensen blir best ivaretatt om arkivet holdes samlet.

Vi ser likevel visse fordeler med løsningen utvalget foreslår. Det er utvilsomt en fordel med en sentralisering når det gjelder bevaring av pasientarkiver; både mht. kompetansen for bevaring og bruk av materialet. Vi synes imidlertid det vil være uheldig med samme sentralisering av de administrative arkivene. Dette er viktig kildemateriale lokalhistorisk og bør oppbevares regionalt, sammen med andre lokalhistoriske kilder. Sykehusene har alltid vært viktige institusjoner i lokalsamfunnet, og arkivene etter disse er vesentlige når lokal- og regionalhistorie skal skrives. For fylkeskommunal forvaltningshistorie har amtssykehusene (fylkessykehusene) en spesiell plass, sykehusdriften var en av de største oppgavene fylket hadde. Det er også stor interesse for denne type kilder blant publikum, eksempelvis er det i vår region etablert et eget historielag for helsehistorie, Medisinsk historielag ved SiV. Etter vårt syn bør dette hensynet veie tyngre enn det arkivfaglige prinsippet om å holde arkivene samlet.

Prinsipielt mener vi fylkeskommunene, enten ved egne fylkesarkiv eller gjennom medlemskap i interkommunale arkivordninger, burde tatt hånd om materialet eldre enn 2002. Dette fordi det er en viktig del av fylkeskommunenes historie som bør oppbevares lokalt i regionen. Mange av statsarkivdistriktene er etter vår mening for store geografisk sett til å fungere som lokale aktører. Statsarkivene vil likevel kunne ivareta de lokalhistoriske perspektivene bedre enn Norsk helsearkiv, og vi støtter av den grunn utvalgets forslag.

- Kassasjon: Vi har følgende kommentarer til utvalgets forslag:

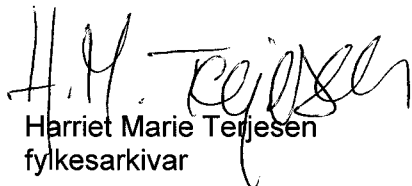
Kassasjon av sakarkiver (tolket her som administrative arkiver, se ovenfor): Vi støtter forslaget om å bevare alt materiale eldre enn 25 år.

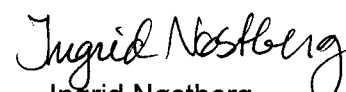
Kassasjon av pasientjournaler: Vi er prinsipielt skeptiske til kassasjon av rettighetsdokumentasjon knyttet til enkeltmennesker av den typen pasientjournaler representerer. En eventuell diskusjon om kassasjon må skje ut fra faglige prinsipper og vurderinger, uavhengig av lagringsmedium. "Rapport fra bevaringsutvalget 2002" bør danne grunnlaget for en slik diskusjon. Vi støtter utvalgets forslag om å etablere et sakkyndig råd. Dette må da inneholde både arkivfaglig, historiefaglig og medisinskfaglig kompetanse.

- Private virksomheter i spesialisthelsetjenesten: For en institusjon som arbeider mye med privatarkiv, er det gledelig å lese at utvalget ønsker en avleveringsplikt for pasientarkivene fra private virksomheter innen spesialisthelsetjenesten på samme måte som for helseforetakene. Vi støtter også utvalgets bemerkning vedrørende sakarkivene (administrative arkivene), at dette materialet også bør avleveres til depot. Det kunne kanskje vurderes om det burde være avleveringsplikt? Det er mange private aktører innen helsevesenet, som løser samfunnsoppgaver på oppdrag fra det offentlige. Det er saklig sett ingen grunn til at dette ikke skulle dokumenteres på samme måte som det offentliges egne virksomheter.

-
- Overføring av allerede avleverte helsearkiver: Vi støtter utvalgets syn om at arkiver som allerede er avlevert depotinstitusjoner som hovedprinsipp ikke skal overføres Norsk helsearkiv. Dersom dette likevel kan være aktuelt, slik utvalget åpner for, må det baseres på en vurdering i det enkelte tilfelle. Det er da viktig med en god dialog mellom den respektive depotinstitusjon og Norsk helsearkiv.

Med hilsen

Harriet Marie Terjesen
fylkesarkivar

Ingrid Nøstberg
arkivar